

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Pavla Simona, Mgr. Víta Bičáka a Mgr. Ing. Radovana Havelce, rozhodl o návrhu **Energetického regulačního úřadu**, se sídlem v Jihlavě, Masarykovo náměstí 5, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **Městským soudem v Brně**, a dalších účastníků sporu vedeného u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 33 C 169/2017, o zaplacení 112 461 987,03 Kč s příslušenstvím: žalobce **Česká republika – Ministerstvo průmyslu a obchodu**, se sídlem Praha 1, Na Františku 32, IČ: 476 091 09, žalovaný **Solar CD s. r. o.**, se sídlem Brno, Příkop 4, IČ: 291 886 28,

t a k t o :

Příslušný vydat rozhodnutí ve věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 33 C 169/2017, o zaplacení 112 461 987,03 Kč s příslušenstvím, **je správný orgán.**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Návrhem doručeným 2. 11. 2018 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon o některých kompetenčních sporech“) se Energetický regulační úřad (dále též „ERÚ“ či „navrhovatel“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) citovaného zákona. Spor vznikl mezi ním a Městským soudem v Brně ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 33 C 169/2017, o zaplacení částky 112 461 987,03 Kč s příslušenstvím.

[2] Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti.

[3] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Brně domáhal zaplacení částky 112 461 987,03 Kč s příslušenstvím z titulu bezdůvodného obohacení. Uvedl, že Energetický regulační úřad vydal žalovanému dne 31. 12. 2010 licenci k podnikání v energetických odvětvích, na jejímž základě se stal účastníkem trhu s elektřinou a příjemcem podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů. Licence byla zrušena rozsudkem Krajského soudu v Brně čj. 31 A 32/2012-36 na základě žaloby nejvyššího státního zástupce. Kasační stížnost společnosti Solar CD s. r. o. Nejvyšší správní soud zamítl

rozsudkem ze dne 28. 5. 2015, čj. 6 As 173/2014-186. Žalovaný tak čerpal dle žalobce podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů neoprávněně, neboť licence mu byla udělena nezákonně na základě trestného činu. Zrušení rozhodnutí o jejím udělení dle žalobce potvrzuje, že plnění poskytnuté na základě této licence je třeba považovat za bezdůvodné obohacení.

[4] Městský soud v Brně usnesením ze dne 22. 6. 2018 řízení zastavil (výrok I.), s tím, že po právní moci bude věc postoupena Energetickému regulačnímu úřadu (výrok II.) Zároveň rozhodl o nákladech řízení (výrok III.). V odůvodnění pouze odkázal na § 17 odst. 7 písm. d) zákona č. 458/2012 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon) a § 51 a § 52 zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o podporovaných zdrojích energie“) a uvedl, že v dané věci není dána pravomoc civilního soudu k rozhodování, neboť ta je svěřena Energetickému regulačnímu úřadu.

[5] Energetický regulační úřad s postupem městského soudu nesouhlasil a podal zvláštnímu senátu návrh na řešení negativního kompetenčního sporu. V návrhu uvedl, že žalobce se domáhá vrácení již vyplacené podpory, která byla žalovanému za výrobu elektrické energie z podporovaných zdrojů vyplacena, aniž mu na ni vznikl nárok.

[6] Navrhovatel zdůrazňuje, že rozhodovací pravomoci správních orgánů v soukromoprávních věcech je třeba vykládat restriktivně, k tomu cituje usnesení zvláštního senátu čj. Konf 108/2009-11.

[7] Žalobce nepochybně podal žalobu na vydání bezdůvodného obohacení, což je právní důvod, který s podporou výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů bezprostředně nesouvisí. Navrhovatel odkazuje na usnesení čj. Konf 132/2005-7, ve kterém zvláštní senát vyslovil, že: *„[j]e-li podání podle svého označení i obsahu žalobou na vydání bezdůvodného obohacení, přísluší rozhodovat o něm soudu v občanském soudním řízení. Soud nemůže popřít svou pravomoc jen proto, že podle jeho názoru by se měl žalobce domáhat sporné částky za použití prostředků správního (resp. daňového) řízení.“*

[8] Dopad § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona, resp. § 52 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích energie nelze vykládat extenzivně. Pokud má Energetický regulační úřad rozhodovat o ryze soukromoprávních sporech (jako je spor o vydání bezdůvodného obohacení), musí být jeho kompetence v zákoně zakotvena naprosto jednoznačně. ERÚ je kompetentní spory „týkající se podpory elektřiny“ rozhodovat, pokud je dána přímá obsahová souvislost s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů, nikoliv jen okrajová.

[9] Žalobce se nedomáhá plnění představující podporu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, ani nenárokuje zaplacení příspěvku na podporované zdroje energie sloužící k financování podpory. Je zjevné, že v daném případě podpora výroby vyplacena byla, tj. docházelo k plnění závazku, v podaném návrhu žalobce nesměruje k rozhodnutí o nároku na podporu či jeho splnění, ale k vrácení již realizovaných plnění. V tomto ohledu odkazuje navrhovatel na usnesení čj. Konf 52/2017-18, a čj. Konf 24/2014-

16, kde se zvláštní senát vyjádřil dle navrhovatele obdobně, a usnesení Nejvyššího soudu čj. 32 Cdo 4755/2017.

[10] Ani skutečnost, že soud bude muset jako předběžnou otázku pravděpodobně posoudit, zda žalovaný měl právo na poskytování podpory, není důvodem, proč by měl o bezdůvodném obohacení rozhodovat ERÚ. Dle § 135 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, si tuto otázku může posoudit soud sám.

[11] Spor není v kompetenci ERÚ projednatelný ani dle § 52 odst. 2 věty druhé zákona o podporovaných zdrojích energie, neboť takové rozhodnutí je spojeno výlučně s deklaratorním rozhodnutím ERÚ o neoprávněně čerpané podpoře v souvislosti se spácháním přestupku dle § 51 téhož zákona.

[12] Energetický regulační úřad proto navrhl, aby zvláštní senát vyslovil, že příslušným k rozhodnutí ve věci je obecný soud v civilním soudnictví, a zrušil usnesení městského soudu, kterým soud popřel svoji pravomoc.

[13] Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi správním úřadem a soudem se zvláštní senát řídil následující úvahou. Podle § 1 odst. 2 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů, je negativním kompetenčním sporem spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V nyní rozhodované věci popřeli svou pravomoc Městský soud v Brně i navrhovatel, jedná se proto o negativní kompetenční spor, k jehož projednání je příslušný zvláštní senát podle zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů.

[14] Městský soud řízení o podané žalobě zastavil, neboť se domníval, že k řízení je příslušný Energetický regulační úřad na základě § 17 odst. 7 písm. d) energetického zákona, který zní: „*Energetický regulační úřad dále rozhoduje spory týkající se podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů nebo elektřiny z kombinované výroby elektřiny a tepla, elektřiny vyrobené z druhotných energetických zdrojů nebo tepla z obnovitelných zdrojů a spory o výši náhrady při dispečerském řízení výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie podle § 26 odst. 6.*“

[15] Pravomoc Energetického regulačního úřadu založil městský soud dále na § 52 zákona o podporovaných zdrojích energie: „*(1) Úřad rozhoduje spory týkající se podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů, elektřiny z druhotných zdrojů nebo elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla a podpory tepla. (2) Úřad rozhoduje další spory, jejichž předmětem je splnění peněžité povinnosti uložené tímto zákonem nebo sjednané na základě tohoto zákona, nebo povinnosti vrácení neoprávněně čerpané podpory podle § 51.*“

[16] Navrhovatel namítá, že se žalobce nedomáhá plnění představující podporu výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, neboť je zjevné, že v daném případě podpora výroby vyplacena byla. Žaloba tedy směřuje k vrácení již realizovaných plnění.

[17] Zvláštní senát se s výkladem navrhovatele neztotožňuje. Je zřejmé, že v nyní projednávané věci se jedná o spor týkající se podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů. Žalobce uvádí, že žalovanému byla podpora neoprávněně vyplacena, a nárokuje si

vyplacené finanční prostředky zpět, neboť se tak dle jeho názoru jedná o bezdůvodné obohacení žalovaného.

[18] Zvláštní senát si je vědom své předchozí judikatury týkající se řešení sporů z bezdůvodného obohacení, na kterou poukazuje i navrhovatel. Usnesením ze dne 15. 1. 2019, čj. Konf 45/2017-14, však zvláštní senát tuto rozhodovací praxi překonal (srov. odst. [23] uvedeného usnesení).

[19] V tomto usnesení zvláštní senát uvedl, že pravomoc ERÚ rozhodovat spory dle § 52 odst. 2 zákona o podporovaných zdrojích, není omezena jen na případy, kdy jedna ze smluvních stran splnění této povinnosti odmítá, ale dopadá na všechny spory, kdy je rozporována povinnost k peněžitému plnění z titulu smluvního ustanovení sjednaného na základě zákona č. 165/2012 Sb. Zvláštní senát vysvětlil, že *„neexistuje tedy principiální rozdíl mezi situací, kdy jedna ze smluvních stran odmítne poskytnout plnění a situací, kdy sice plnění poskytne, ale žádá je zpět; v obou případech je východiskem jakýchkoli úvah posouzení zda (i) mezi stranami existuje smluvní vztah (platná smlouva) a zda (ii) bylo v souladu s touto smlouvou plněno. Jinými slovy, samotná existence poskytnutého plnění nemůže být rozhraničovacím kritériem pro určení pravomoci orgánu, který je povolán takový spor rozhodnout. Podstata sporu je v obou případech stejná: jde o posouzení, zda zákazník distribuce je (byl) povinen provozovateli distribuční soustavy splnit peněžitou povinnost sjednanou na základě zákona č. 165/2012 Sb.“*

[20] V nyní projednávané věci není sporu o tom, že pokud by si žalovaný nárokoval vyplacení samotné podpory a subjekt povinný k její výplatě by to odmítal, pravomoc Energetického regulačního úřadu by dle § 52 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích energie byla založena. Stejně jako ve výše uvedeném případě zde dle zvláštního senátu nelze činit rozdíl mezi situací, kdy jedna ze stran odmítne poskytnout plnění a situací, kdy jej sice poskytne, ale následně jej žádá zpět. V obou případech je rozhodnou skutečností pro posouzení sporu úvaha o tom, zda měl žalovaný právo na výplatu podpory elektřiny z obnovitelných zdrojů, či nikoliv.

[21] Závěry uvedené v usnesení čj. Konf 45/2017-14, je tak třeba aplikovat i na nyní projednávaný případ, kdy je pravomoc k rozhodnutí Energetického regulačního úřadu založena dle § 52 odst. 1 zákona o podporovaných zdrojích energie.

[22] Vzhledem k výše uvedené argumentaci zvláštní senát usoudil, že k rozhodnutí v předmětné věci je příslušný správní orgán (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb.).

[23] Zvláštní senát závěrem dodává, že se nezabýval otázkou aktivní žalobní legitimace žalobce v původním (tj. soudním) sporu, kterou žalovaný činil spornou. Pro rozhodnutí projednávaného sporu o pravomoc není tato otázka relevantní. Z úřední činnosti je zvláštnímu senátu známo, že žaloba na téhož žalovaného byla z totožných skutkových důvodů podána též společností OTE a.s., která je v postavení operátora trhu. V dané věci vznikl též negativní kompetenční spor mezi Energetickým regulačním úřadem a Městským soudem v Brně, který je veden u zvláštního senátu pod spisovou značkou Konf 43/2018.

[24] Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona o rozhodování některých kompetenčních sporů závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. O žalobcem uplatněném nároku tedy bude rozhodnuto Energetickým regulačním úřadem ve správním řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. března 2019

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu